

Justitiedepartementet

Upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt) - genomförande av direktiv 2001/84/EG.

Konstnärsnämnden har fått Justitiedepartementets PM (Ds 2006:16) med förslag om genomförande av direktiv 2001/84/EG för yttrande.

Konstnärsnämndens två huvuduppgifter är stöd till enskilda yrkesverksamma konstnärer inom konstområdena bild och form, musik, teater, dans och film samt bevakning av alla konstnärers ekonomiska och sociala villkor är.

Droit de suite har sedan den infördes år 1996 förbättrat möjligheterna för de yrkesverksamma konstnärerna att få inkomster av sitt arbete. Efter inledande svårigheter har Droit de suite utvecklats och inkasserar nu ca 10 mkr, en i sammanhanget inte obetydlig summa.

Nämndens synpunkter följer indelningen i Justitiedepartementets PM.

KAPITEL 1. Artikel 2

Nämnden har inga principiella invändningar emot direktivets definition av originalkonst och välkomnar att undantaget från rätt till ersättning vid försäljning av brukskonst framställd i flera identiska exemplar tas bort.

Direktivets exempel på vilka material eller föremål som skall berättiga till ersättning måste vid tillämpningen ges en generös tolkning som tar hänsyn till den stora spridning på material och tekniker som ryms inom både modern och samtida bild- och formkonst.

Direktivet föreskriver att originalverk i begränsat antal skall vara underlag för ersättning. Nämnden framhåller att denna precisering inte bör föranleda några inskränkningar i ersättningen till exempelvis grafiker, som enligt nuvarande tillämpning kunnat få ersättning för varje försålt exemplar i en upplaga. Motsvarande synsätt bör gälla även för brukskonst.

KAPITEL 2. Artikel 3

En stor del av de konstnärer som får följdriättsersättning får sådan grundad på relativt låga försäljningsbelopp. Grafiska verk eller andra verk som mångfaldigas kan ändå genom återkommande försäljningar generera ett viktigt tillskott i konstnärernas ekonomi. Nämnden finner det därför angeläget att den nuvarande nedre gränsen på 1/20 av prisbasbeloppet behålles. Redan en blygsam höjning av minimigränsen skulle göra att många konstnärer skulle bli utan ersättning.

KAPITEL 2. Artikel 4

För att upprätthålla nivån på konstnärernas ersättning förordar nämnden att Sverige utnyttjar möjligheten att behålla ersättningsnivån på 5 % av försäljningspriset exkl. moms på belopp upp till 50 000 euro.

KAPITEL 2. Artikel 9

Alla handlare som berörs av Droit de suite är skyldiga att redovisa sin försäljning för att det ska vara möjligt att inkassera lagstadgad ersättning. Så sker dock inte alltid. För närvarande är det svårt att få ut försäljningsuppgifter om en handlare inte vill lämna ut sådana. Man kan förmoda att vissa konstnärer därför inte får ut ersättningar de vore berättigade till. Nämnden menar därför att det är angeläget att det skapas sanktioner som underlättar för rättighetshavarna att få ut den ersättning de är berättigade till.

Beslut i detta ärende har fattats av Konstnärsnämndens styrelse den 21 september 2006. Föredragande tjänsteman har varit handläggare Lars Olof Gustafson. Ledamöterna i Konstnärsnämndens styrelse samt ledamöterna i Bildkonstnärsfondens styrelse har hörts i frågan.

Lars Olof Gustafson
handläggare